

מה חדש בתחום החדשנות?

הכותבת: הינה עו"ד שירה בלוך אקרמן

במהלך העשורים האחרונים התרחשו שינויים טכנולוגיים ומשקיים מרחיקי לכת באופן שבו מידע נאסף, מעובד ונעשים בו שימושים על ידי ארגונים ויחידים, כחלק בלתי נפרד ממתן השירותים שלהם.

שינויים אלה יוצרים איזמים על הזכות לפרטיות במידע. המציאות מלמדת שדליפת מידע רגיש, גישה לא מורשית למאגרי מידע ושימוש במידע מתוחכם למטרות זרות הופכת להיות שכיחה יותר ויותר, וגם הרסניות יותר ויותר - הן ברמה הכלכלית, אך הן ברמה התדמיתית והערכית של כל ארגון. לעידן הדיגיטלי יתרונות רבים, אך גם בית המשפט כבר הכיר ב-2012 בחשיבותה של הערנות לנושא, בפסיקתו ש"יש להיות ערים להשאת שובל דיגיטלי שבו נמסר מידע הנכלל באותו מידע אישי שהאדם, לו היה עליו לבחור בכך, היה מעדיף לא למסור". בכך, בית המשפט בעצם מכיר בעובדה שמאגרי מידע, מעצם קיומם, מגבירים את הסכנה לפרטיות.

ביצוע ההפרות הוא פשוט, ולעיתים העלות לביצוע ההפרה זניח. מנגד, פוטנציאל הרווח הכלכלי כתוצאה מהשגת המידע גדול, והנזק הערכי והתדמיתי שנגרם לארגון שממנו דלף המידע משמעותי. מאחר ומדובר בהפרות המבוצעות בסביבתו הקרובה של המפר, קל מאוד לטשטש את העקבות בזמן קצר.

אין ספק, ההיקפים ההולכים וגדלים של האיומים וההפרות, כמו גם האתגרים המיוחדים של אכיפת הגנת הפרטיות, מחייבים לעדכן את החוק המיושן בנושא.

ומה בדבר הרגולציה?

בימים אלה מונחת על שולחן הכנסת הצעת חוק הגנת הפרטיות שהתקבלה בקריאה ראשונה, שמטרתה להתאים את דרישת החוק משנת 1981 לאתגרים העכשוויים בהגנה על מידע אישי במאגרי מידע.

ראשית, מוצע לשפר את יכולת הפיקוח והאכיפה כדי להבטיח את קיום הוראות החוק הנוגעות לפרטיות מאגרי מידע. בהתחשב בכך שמעמדה של הזכות לפרטיות היא בגדר זכות יסוד במשפט הישראלי, כלי הפיקוח והאכיפה האלה יאפשרו התמודדות עם סיכונים המאיימים על הפרטיות כיום. כמו כן, מוצע לקבוע מנגנון אכיפה מנהלי שיהווה מנגנון חלופי לאכיפה הקיימת במסגרת הליך פלילי, ובנוגע להפרה של הוראות החוק.

ההצעה לשימוש במנגנוני אכיפה מנהליים, ובראשם הטלת עיצום כספי משמעותי, ככלי חלופי או משלים למשפט הפלילי, היא משמעותית ביותר. יתרונה של האכיפה המנהלית הוא ביעילות הפעלתה, וכך מתאפשרת תגובה מהירה להפרה. ההפרות, מצידן, אינן מחייבות בירור עובדתי מורכב, ואינן דורשות בירור היסוד הנפשי של המפר כנדרש בתחום הפלילי.

שנית, מוצע לצמצם את היקף חובת הרישום החלה על מאגרי מידע. על פי התיקון המוצע, הרגולציה תתמקד במאגרים שאכן מציבים איומים משמעותיים לפרטיות, ובפעולות פיקוח ואכיפה המבוססות על הסמכויות המוצעות כאמור.

שלישית, התיקון יתאים את ההגדרות בחוק להתפתחויות הטכנולוגיות, החברתיות והמשקיות שהתרחשו מאז 1981 ועד היום, ומעבר לכך. הסטנדרט המוצע לשם כך הוא רגולציית הגנת המידע של GDPR, התקנות האירופאיות המחייבות מינוי ממונה הגנה על המידע.

הרשות הממונה על הגנת הפרטיות

הרשות פרסמה ממש לאחרונה מסמך ראשון מסוגו, ככל הנראה כהמשך ישיר להצעת החוק, ובו המלצות למינוי ממונה הגנה על פרטיות בתוך כל חברה, ארגון או עסק. רק כך, על פי הרשות, הארגונים יוכלו לעמוד בתקנות החוק (הנוכחי וזה העתיד לבוא). אותו ממונה יהיה אחראי להבאת הפנמת עקרונות ושיקולי הפרטיות בתהליכי העבודה בארגון, ויסייע לממש את אחריות הארגון וחובותיו כלפי הלקוחות לפי דיני הגנת הפרטיות.

לסיכום

הרגולציה תמיד ולעולם לא תצליח להדביק את הקצב של המצב קיים, קל וחומר בתחום הטכנולוגי הרווח, אך התיקון לחוק והמלצות הרשות הממונה על הגנת הפרטיות עולים בקנה אחד עם האינטרסים הכלכליים של הארגונים במשק.

היכולת להגן על המידע האישי של הלקוחות הינה בעלת חשיבות כלכלית וערכית מובהקת. מינוי ממונה על הגנת הפרטיות יאפשר לכל ארגון לרכוש את אמון הלקוחות בכל הנוגע לטיפול במידע האישי שלהם, בודעם כי הארגון נוקט בצעדים ממשיים לצמצום הסיכון לפגיעה בפרטיותם. מגמות אלה משתלבות עם דרישות החקיקה של מדינות נאורות, וקרוב לוודאי שבעתיד הקרוב לבוא, גם יהיו בגדר דרישה מצד קהל לקוחות הארגון, ואי אפשר יהיה בלעדיהן.

* עו"ד שירה בלוך אקרמן, ממשד עו"ד בלוך אקרמן - חקימוביץ, עוסקת ברגולציית אבטחת מידע ושמירת הפרטיות. (blochackerman@gmail.com)